

# DÉLVIDÉK

Főszerkesztő: Illés Sándor

**Politikai napilap**  
Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Zombor, Csikás Benő utca 3.  
Telefon: 2-07. Csekkszám: 74.050  
Előfizetés egy óra. . . 2.40 P.  
Negyedévre . . . . . 7.- P.

I. évfolyam

Zombor, 1941 július 1, kedd

49. szám

## 4107 repülőgépet és 2233 páncélcocsit veszített a Szovjet a háború első hetében

**Az első német hadijelentés több mint 40.000 vörös katona foglyulejtését és döntőjelentőségű sikereket jelent / Minszknél messzire előretörték a németek**

Berlin, június 30.

A Vezéri főhadiszállás a vasárnap folyamán 12 külön jelentésben ismertette a Szovjettel folyó háború első hetének eredményeit. A külön jelentésekből kitérünk, hogy a német védelem borzalmas csapásokat mért az ellenségre. A külön jelentéseket a következőkben foglaljuk össze:

A német véderő június 22-én a keleti veszély elhárítása érdekében benyomult a támadásra felvonult szovjet haderő kellős közepébe. A német légi erők ezzel egyidejűleg lecsaptak a számbeli fölényben lévő ellenségre és olyan sikereket értek el, hogy már az első napon megszerezték a légifölényt a harctér felett. A Szovjet a háború első napján 1811 repülőgépet veszített. Ezeknek egy részét a levegőben, nagyobb részét pedig a földön pusztították el a németek. A német veszteség az első napon 35 gép. A német erők már 22-én széles sávban átlépték a határt és megsemmisítették az ellenséges erők egész sorát.

Június 23-án a németek elfoglalták Grodno erődjeit, 24-én Brestlitovskot, Vilmát és Kaunaszt.

Az első négy nap alatt a németek megsemmisítettek 1200 szovjet páncélcocsit, átlépték a Dünát és elfoglalták Dünaborgot, majd pedig Lemberget is. Brestlitovsktól keletre a németek bekerítették két szovjet hadsereget, melyek körül egyre szorosabbra fűződik a gyűrű. Minszk szakaszán újabb nagy arányú harcok fejlődtek ki.

A német jelentés szerint a német erők

a háború első hetében több mint 40.000 szovjet katonát ejtettek foglyul és mintegy 500-600 ágyút zsákmányoltak, rengeteg páncélos és más hadianyagon kívül. A Szovjet páncélcocsikban az első héten borzalmas veszteségeket szenvedett. 2233 páncélcocsit részben megsemmisítettek, részben zsákmányul ejtettek a németek, közöttük 56-ot a legnagyobb kocsik közül. A szovjet légi erő vesztesége az első hét nap alatt 4107 gép. A német veszteség ehhez képest elenyészően csekély, amennyiben mindössze 150 gépet tesz ki.

### Berlin a szovjet harcmódról

Berlin, június 30.

A Német Távirati Iroda a véderő vasárnap közleményeihez hozzáfűzi, hogy a német csapatok a hatalmas sikert olyan ellenséggel szemben érték el, amely az alattomos harcmódról minden eszközt felhasználta. Megtörtént, hogy vörös erődök és páncélosok kitértek a fehér lobogót annak jeléül, hogy megadják magukat, amikor a német katona közeledett feléjük, gyorstűzet adtak.

Ugyanilyen tapasztalataik vannak a német utászoknak is, akik közül számosan áldozatul estek az ortvátadásnak. A szovjet hadijelentés az egyik helyőrség közelében lefolyt harcokat a hősi ellenállás példaképeül tünteti fel. Itt az történt, hogy a visszavonuló szovjet erők felfegyverezték az asszonyokat és gyermekeket és megparancsolták nekik, hogy tüzeljenek az előnyomuló német katonákra és így fedezzék a visszavonulókat.

### A német csapatok messze benyomultak az ellenséges hadseregek közé

Berlin, június 30.

A Német Távirati Iroda közli, hogy a német páncélos egységek mélyen benyomultak ellenséges hadtestek közé és ezzel ékeket vertek az ellenség csapatai között. A németek ismét bebizonyították, hogy noha az ellenség számbeli fölényben van, a német katona és a német fegyverek legyőzhetetlenek.

Az ellenség is belátja ezt és az emberanyagban és hadieszközökben szenvedett példátlanul súlyos veszteségek után visszavonul. A szovjet csapatok erős helyi ellenállását mindenütt megtöri a német erő. A német katona tikkasztó hőségben heves ellenállás közben is napi 40-50 km.-nyire jut előre.

### AZ ANGÓLOK BOMBÁZTÁK DENTZ SZIRIAI FRANCIA FŐBIZTOS HÁZÁT

Vichi, június 30.

Angol repülőgépek bombázták a francia főmegbízott beiruti székházát, amelyre 18 bombát dobtak. Az épületet teljesen elpusztították. A kormányzósági palota-egész őrsége és személyzetének négy tagja életét veszítette. Dentz tábornagy felesége a tá-

madás pillanatában szerencsére nem tartózkodott az épületben.

Jellemző az angolok eljárására, hogy a

### Magyar-szovjet légi harc Csap fölött

A magyar királyi honvéd vezérkar főnöke közli:

Nagybánya és Talaborfalva helységek ellen végrehajtott szovjet repülő-támadások megtorlásaként légi erőnk nagyobbszámú repülőgép bevetésével 29-én a reggeli órákban ismét szovjet katonai célokat bombáztunk. A támadás sikerrel járt. A célpontokban tüzkárokat és erős rombolásokat okoztak. Valamennyi repülőgépünk visszatért.

Csapat ma hét szovjetrepülőgép támadta. A légi harcban három támadó szovjet gépet lelőttünk. (MTI)

### VALENCIA EGÉSZ HELYŐRSÉGE JELENTKEZETT A SZOVJET ELLENI ÖNKÉNTES HADSEREGBE

Madrid, június 30.

A spanyol nép kitörő lelkesedéssel fogadta a német hadijelentés részleteit, ame-

kormányzósági palota egy nagy park közepén fekvő egyedülálló épület, amelynek még a közelében sincs katonai célpont.

### NAGY NÉMET LÉGITÁMADÁS HULL ELLEN

Berlin, június 30.

A Német Távirati Iroda közli, hogy a német légi erők nagy eredménnyel támadták Hull angliai kikötő célpontjait. A pilóták sok találatot figyeltek meg a Viktoria és Alexandria dokkokban, a fátalepen pedig nagy tűz keletkezett.

Az angol repülőgépek hétfőre virradóra is berepültek német területek fölé, ahol gyújtó és romboló bombákat dobtak lakónegyedekre. Több polgári személy meghalt vagy megsebesült. Katonai kár nincs. A német éjszakai vadászok 11 támadó gépet megsemmisítettek.

### HOOWER RÁDIÓBESZÉDE

Washington, június 30.

Hoover volt amerikai elnök rádióbeszédében figyelmeztette az Egyesült Államok népét arra, hogy Amerika békéjét minden körülmények között meg kell őrizni. Helyesli, hogy Amerika megadjon minden segítséget Angliának és Kínának, csapatszállításokon kívül. Hoover szerint a fegyverkezést fokozni kell, de nem szabad háborús cselekményeket kihívni.

### ÉG ALEXANDRIA KIKÖTŐJE

Berlin, június 30.

Mint a Német Távirati Irodának jelentik, Alexandria ellen intézett légitámadást főleg a nyugati kikötő szenvedte meg: Több tűz támadt és nagy károk keletkeztek. A kikötő ég.

### TOBBEZER EMBERT LETARTÓZTATTAK MOSZKVÁBAN ÉS LENINGRÁDBAN

Helsinki, június 30.

(Stefani) Hir szerint a szovjet kormány rendeletére az elmúlt éjjel Moszkvában és Leningrádban több ezer embert letartóztattak.

### A SZOVJETUNIÓBAN BE KELL SZOLGÁLTATNI MINDEN RÁDIÓKÉSZÜLÉKET

Newyork, június 30.

A Szovjetunio minden polgárát — jelenti egy amerikai hírügynökség Moszkvából — felszólította a kormány, hogy szolgáltatassa be rádió-, távolbalató- és hangrögzítő készülékét. (MTI)

lyek arról tanuskodnak, hogy a német hadsereg a háború első hetében már pótolhatatlan veszteségeket okozott a kommunista hadseregnek. A német adatok közzététele újabb nagyarányú kommunista tüntetésekre adott alkalmat országszerte.

Az önkéntes hadsereg megszervezése gyors ütemben folyik. A spanyolok ezres tömegekben jelentkeznek a kommunista elleni harcra. Valencia egész helyőrsége kérte felvételét az önkéntes hadseregbe.

A Szovjetunio minden polgárát — jelenti egy amerikai hírügynökség Moszkvából — felszólította a kormány, hogy szolgáltatassa be rádió-, távolbalató- és hangrögzítő készülékét. (MTI)

# Körülzártak két szovjet hadsereget Bialystoknál

„Vagy megadják magukat, vagy elpusztulnak”

A Bialystoktól keletre elterülő térségen az előrehaladó hadműveletek során két szovjet hadsereg most már minden oldalról körül van zárva. Bár ezek a hadseregek több napja tartó elkeseredett áttörési kísérletet próbáltak meg, a német hadsereg gyűrűje körülöttük óráról-óra szűkebb lesz. Pár napon belül vagy megadják magukat, vagy pedig megsemmisülnek.

Ezzel megpecsételődött annak a sok szovjet hadosztálynak a sorsa, amelynek az volt a rendeltetése, hogy Németország ellen centrális előretörést hajtson végre.

Itt a földön folyó harcokat a hadsereg gyalogos hadosztályai és a védő osztagos fegyvernem kötelei vívják.

A légi haderő romboló támadásokkal pótolatlan segítséget nyújt ezeknek a csapatoknak.

A Német Távirati Iroda a véderő főparancsnokságának külön jelentéseihez hozzáfűzi még, hogy a német csapatok a galíciai fronton Przemysl és Lemberg között a Szovjet válogatott egységeivel találták magukat szemben. A Szovjet ennek a területnek a megerősítését közvetlenül a határ megállapítása után megkezdte, alapos erődítményeket készített és a legjobb katonaságot vonta össze ebben az erődvonalban, amelynek határozott támadó jellege volt. Kétségtelen, hogy a Szovjet ezekből az erődökből és elitcsapatokkal akarta megkezdeni a támadást Németország ellen. A német rohamutászok néhány nap alatt rajtaütésszerű támadásokkal bevették a lőrészek, kis állások és kis erődök egész sorát. A rohamutászok az erődök áttörésével megmutatták az utat az előnyomuló gyalogság előtt Lemberg felé.

## FINN JELENTÉS

Helsinki, június 30.

A finn tájékoztató iroda közli, hogy az ellenségeskedések megkezdése óta a finn légvédelem 35 szovjet repülőgépet semmisített meg.

Finnország washingtoni követe hosszabb nyilatkozatban ismertette a finn-szovjet háború előzményeit, amelyek megmagyarázzák Finnország magatartását. A nyilatkozat szerint a Szovjet sorozatosan megszegte az 1940-ben kötött békeszerződést, rendszeresen beleavatkozott Finnország belső ügyeibe és az ország függetlensége ellen tört.

## OLASZ HADIJELENTÉS

Róma, június 30.

Az olasz vezérkar 391 számú hadijelentése a következőket közli: Afrikában tüzéségünk érzékeny veszteségeket okozott az ellenségnek. Tripoli ellen támadást kíséreltek meg az angol gépek. Két repülőt lelőttünk. Keletafrikában az ellenséget megfutamítottuk.

## A NÉMETEK ELÉRTÉK A MINSZK MOSZKVAI AUTÓUT ELEJÉT

Berlin, június 30.

A Narev felső folyásánál Bialystok közelében a németek bekerítették két erős szovjet hadsereget. Semmi kilátás sincs arra, hogy ezek elkerüljék a pusztulást. Ezzel a hatalmas szovjet arcvonal közepéből sikerült kitörni egy értékes darabot. De ezenkívül is e körülzárt hadseregek háta mögött máris erős, német páncélos kötelékek nyomulnak előre Minszk irányában és ezzel el-

## MÉG VAN SOLINGENI

önberetva-kés olcsón és 10 darabot 50 fillérért kaphat! Mielőtt ez elfogy, fedezze szükségletét! Nagy választék élesítő készülékben.

érték a Minszkből Moszkvába haladó gépkocsi-ut elejét.

Még megsemmisítőbb vereség érte a szovjetet a balti államokban. Ott már egyáltalán nincs is arcvonal. A szovjet kötelékek felbomolva özönlének vissza. A Dünaburg felé történt gyors német előrenyomulás már is német kézre juttatta a legfontosabb Dünaburgot.

## A DÁN ÖNKÉNTES HADSEREG MEGSZERVEZÉSE

Koppenhága, június 30.

A dán önkéntes ezreden kívül, amely már megalakult, a nemzeti szocialisták is szabad csapatokat szerveznek a kommunizmus elleni harcra. A nemzetiszocialisták szabad csapatokba nagyszámban jelentkeznek a szabadságot dán törzstisztek és a leszerelt közkatónák.

## A nagyvilágból

Antonescu tábornok, román államvezető főhadiszállása rendeletet közöl, amely szerint Antonescu távollétében Antonescu Mihály miniszterelnök helyettesíti, aki a külügyi tárca teendőit is ellátja.

Bagge svéd közoktatásügyi miniszter vasárnapi beszédében hangoztatta, hogy

# Amerika támaszpontokat követel a Szovjettől

Newyork, június 30.

A Newyork Herald Tribune szerint befolyásos amerikai katonai körök sürgetik, hogy a kormány kérjen a Szovjettől is hadszáti támaszpontokat, mint ahogy Angliától kért és kapott. Mindenekelőtt azt szeretnék az amerikai katonák, hogy a Szovjet a szibériai tundrán, Alaszkával szemben adjon légitámaszpontokat az USA számára.

## FRANCIAORSZÁG IS MEGSZAKITOTTA A DIPLOMÁCIAI VISZONYT A SZOVJETTEL

Vichy, június 30.

Hivatalosan közlik, hogy a francia kormány megszakította a diplomáciai kapcsolatokat Moszkvával.

## HUSZONKÉT SZOVJET GÉP TÁMADOTT EGY NÉMET REPULÓTERET — EGY SEM TÉRT VISSZA

Berlin, június 30.

A Német Távirati Iroda közli, hogy 22 szovjet bombázó támadást kísérelt meg egy keleti német repülőter ellen. A német vadá-

Svédország annak ellenére, hogy átenged egy német és egy finn hadosztályt, nem vesz részt a háboruban, megőrzi területi épségét és függetlenségét és nem ad támaszpontokat a hadbanálló feleknek.

Koppenhágában már 30 toborzó iroda működik. Az irodák Finnország részére gyűjtenek önkénteseket. Egyelőre nagyobb mennyiségű gyógyszert küldenek a dánok a finneknek.

Helsinki az utóbbi 24 órában négy ízben volt légiadás. Helsinki és Turku között szünetel a vasuti forgalom.

Gróf Eszterházy János, a szlovákiai Magyar Párt elnöke az Esti Ujságban írt cikkében azt hangoztatja, hogy a szlovákiai magyarországi Szlovákiának a Szovjet ellen folyó háborújában teljesíti kötelességét és együtt harcol a szlovákokkal, hogy közösen vívják ki a győzelmet a civilizáció ellenségével szemben.

A Basler Nachrichten írja, hogy a litván foglyok kiszabadítása során börtönéből kiszabadították a németek Goldemaras egyetemi tanárt, Litvánia németbarát diktátorát, akire most nagy szerep vár.

A sidneyi földtani intézet példátlanul heves földrengést jelzett. A károkról még nincs jelentés.

Finnországot hétfőn is hevesen bombázták szovjet gépek. A finn légvédelem sok ellenséges gépet lelőtt.

Filov bolgár miniszterelnök és Popov külügyminiszter a közbejött események miatt július második felére halasztotta berlini útját. A bolgár miniszterek berlini tárgyalásainak célja Bulgária végleges határainak megállapítása.

szok azonnal felrepültek, szembeszálltak az ellenséggel és rövid idő alatt 18 gépet lelőttek. A fennmaradt négy gép menekülni próbált, ezeket azonban mind lelőtték a légvédelmi ütegek.

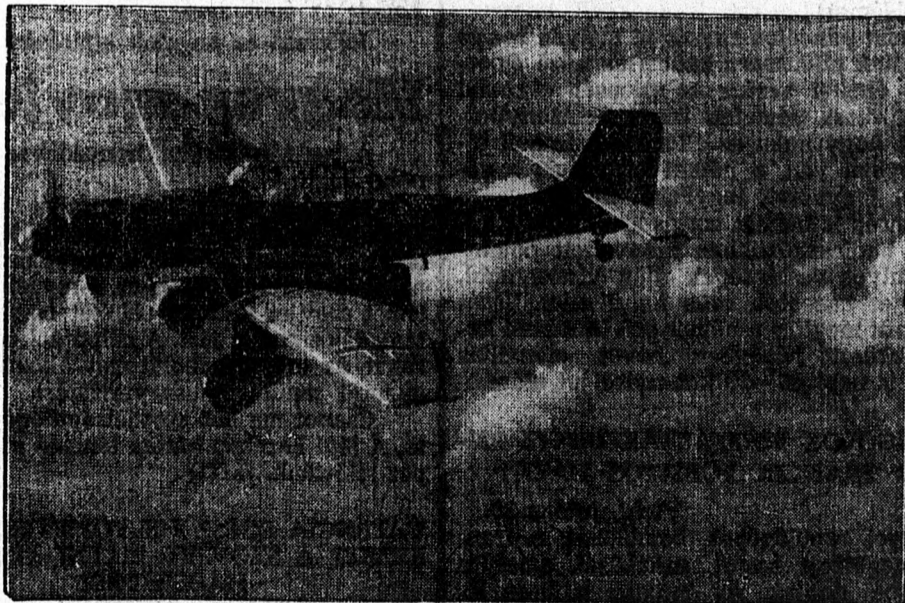
## NÉMET SIKEREK AZ ATLANTI OCEÁNON

Berlin, június 30.

A Német Távirati Iroda közli, hogy a német légierek nagy sikereket értek el az Anglia körüli vizeken. Egy hajókaraván ellen intézett támadás során megsemmisült egy 10—12.000 tonnás csapatszállító hajó, egy 10.000 és egy 1.500 tonnás kereskedelmi hajó, míg egy harmadik tehergőzös súlyosan megrongálódott.

A német területek felett hétfőn hajnalban lelőtt angol gépek száma időközben 13-ra emelkedett.

A német és olasz tüzérség lőtte Tobruk előtt az angol csapatösszevonásokat és nagy veszteséget okozott az ellenségnek.



Német bombázó a keleti hadszíntér felett

Vér, izzadság, homok, forróság, legyek

# Ez az afrikai háboru

**Kvarclámpákkal felszerelt üvegházakban szoktatták a forrósághoz a német katonákat**

Tobruk, június hó  
Tobruk körül az erődítmények védelmében a mai modern haditechnika mellett is igen nagy szerepet játszik az egyéni bátorság. Ugy a támadók, mint az erődítmények védelmezői csaknem hihetetlen kitarást és szívósságot tanúsítanak a sivatagi nyár elviselhetetlen forróságában, mely még a bennszülötteket is lustákká és közönyösekké teszi.

Egy európai ember, aki a mérsékelt égöv alól hirtelen Észak-Afrikába kerülne, mindenesetre képtelen volna ilyen teljesítményekre. De Tobruk védői, akik nagyrészt megszokták a meleget, egyiptomi kiképzésük hosszú ideje alatt egészen akklimatizálódtak. A német afrikai csapatokról pedig azt mondják, hogy kvarclámpákkal felszerelt üvegházakban mesterségesen szoktatták hozzá a forrósághoz.

Az itt küzdő katonák a kegyetlen afrikai napon izzó tankokban az árnyéktalan homoktengerben csaknem elevenen megsülnek s izzó homokkal telik meg szemük, szájuk, ruhájuk. Idegtépő szakadatlan harc folyik a legyek, bolhák és mindenféle más féreg ellen. Ez a legtöbb ember számára sokkal rosszabb, mint a nyílt, emberölő küzdelem.

## NEHÉZ SZOLGÁLATA VAN A TUZÉR ALTISZTNEK.

Nem nagyon szívesen látott vendégek is ide látogatnak: a német bukórepülők, naponta kétszer, háromszor is megjelennek és halálos terhüket mindannyiszor lehajítják. Az »Auszik« és »Tommyk« szabad idejükben legszívesebben a strand fehér homokját keresik fel, hogy a tenger vizében lehűtsék magukat. De minden pillanatban készen kell lenniük a futásra, ha az alacsonyan szálló német gépmadarak, megszólatják géppuskáikat.

Hogy miként telik el a védelmezők egy napja, arról egy tüzérségi naplójának következő részlete szól:

— Este tizenegykor lefeküdtem és alig aludtam el, amikor hirtelen heves gránát-tű támadt és arra kényszerített, hogy felkeljek és az ütegparancsnokságánál jelentkezzem. Alig feküdtem le aztán ismét, járőröm tért vissza és jelentette, hogy újból mindenütt csend és nyugalom van. Erre ismét fel kellett kelnem, hogy ezt a jelentést a parancsnoksághoz továbbítsam.

— Alig egy órát aludhattam ezután, akkor felkeltett az őr, aki a drótsóvények közt gyanus neszt vélt hallani. Tehát ébren kellett lennem, hogy kéznél legyek, ha netán valami történnék. Reggel háromkor aztán ismét aludni tértem. De egy semmitmondó üzenet a parancsnokságról újból felzavart, virradatkor pedig az őroket kellett végigvizsgálnom. Reggeli után

**végre aludhattam néhány órát.**

— Akkor újabb őrségvizsgálat következett. Délután leraktunk néhány szárazföldi aknát. Este viszont előlről kezdődött az ellenséges tűz és nekem távolságszámításokat kellett végeznem. Mikor utána pihenni tértem, telefonberregés ébresztett fel. A parancsnokság közölte velem, hogy — be kell szolgáltatnunk az üres rumos palackokat!

Igy élnek az erődítményeken belül.

## KOZELHARCOK POKLÁBAN

Hogy milyen véres harcok dülnek, arról egy ausztráliai katona így számol be:

— Hároman fekvünk egy gránátölcsériben és géppuskával lövünk az olasz arc-

vonalat, miközben gyalogságunk a nyílt terepen előrenyomult. Nem állott rendelkezésünkre a legcsekélyebb fedezék sem, amint ott rohamra indultak az ellenséges árkok ellen

**Mi is feltűztük a szuronyokat és felugrottunk. Az árkokból felszóktek az olaszok is és megkezdődött a szuronyharc.**

— Láttam, hogy egy »Auszi« (ausztráliai) gyomorlövést kapott, mielőtt azonban összeesett volna, előrántotta kézigrámatját és egy géppuska felé hajította...

Egy másik ausztráliai, a polgári életben gépkocsivezető,

**aki a rohamból nadrágnélkül került vissza,**

(azt mondja, eldobta, hogy a homokban gyorsabban szaladhasson) a következőket meséli:

— Ékalakban mentünk előre és vagy ezer méternyire voltunk az ellenséges állásoktól, amikor

**az ellenség minden rendelkezésére álló fegyverrel löni kezdett ránk.**

— Az árkokat mégis százméternyire közelítettük meg, amélkül, hogy veszteségünk lett volna. Közben hallottam, hogy az egyik fiu ezt mondja: »Sose hittem Jézusban, de most azt hiszem, hogy itt van velünk!« A legelső állásokból vagy nyolcvan

olasz rontott elő. Egyikük kézigrámatot hajtott közénk. Szemünk meglett homokkal, porral. Beugráltunk az olasz állásokba, de abban a pillanatban összpontosított tüzet kaptunk és ez visszavonulásra kényszerített.

**Egy fiatal olasz tisztünk egy sebesültet cipelt, tüzünkkel őt fedeztük.**

Mintegy háromszáz métert szaladtunk vissza, mikor az őrmesterünket válllövés érte és összesett.

**Sem őt, sem a sebesültvivőt tisztet nem láttuk többé vissza...**

Vér izzadság, homok, forróság, legyek, bolhák a legemberibb ösztönökkel összekapcsolva — ez a modern háboru a libiai sivatagban.

## A villanyoszlopnak rohant az autóbusz

Vasárnap délelőtt a Budakeszi-ut 6. számú ház előtt, a fővárostól Budapestre közeledő BX 214-es rendszámú BART-autóbusz a sikos uttesten megcsuszott és a villanyoszlopnak rohant. Az autóbusz hűtője valóságban összelapul s az utasok egy része kiesett. Azonnal értesítették a mentőket, akik négy szerelvénnel vonultak ki a szerencsétlenség színhelyére. Az utasok közül Schmidt Györgyné 27 éves háztartásbeli, Virág Gyula 36 éves zenész és Laczkó András 22 éves soffört, az autóbusz vezetőjét életveszélyes állapotban a Szent János-kórházba vitték, míg hét utast a helyszínen részesítették első segélyben.

## Két-három héttel elhalasztották a DMKSz ifjúsági napját

— Hivatalos közlemény —

A Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség intézőbizottsága pénteken este megtartott ülésén a következő tagegyletek csatlakozását fogadta el: Törekvés Ujvidék, Magyar Egyházi Dalkör Kucora és Iparos Dalárda Temerin. Alakuló közgyűlést tart június 29-én a palonai, július 5-én a dárdai fiók. Alapító tagságot jegyzett Schaeffer Gusztáv nyug. gazdatiszt Ujvidék és ifj. Schaeffer Gusztáv orvostanhallgató Ujvidék.

A Szövetség a Délvidék felszabadulása után csatlakozott a Budapesten székelő Magyar Kulturális Egyesületek Országos Szövetségéhez s ennek most megtartott kolozsvári közgyűlésén dr. Koráni Elemér alelnök jelent meg a DMKSz képviseletében. Dr. Koráni Elemér beszámolója szerint a DMKSz kiküldöttjét nagy szeretettel fogadták s a KESz elnöke megígérte, hogy a jövőévi közgyűlést Ujvidéken tartják meg. Egyébként az új vezetőségbe beválasztották társelnöknek Krámer Gyulát, Szövetségünk elnökét és társalelnöknek dr. Koráni Elemért, Szövetségünk alelnökét.

Az intézőbizottság úgy határozott, hogy a július 6-ra tervezett ifjúsági napot 2—3 héttel elhalasztja, mert a jelenlegi viszonyok között a MÁV nem tudna annyi különvonatot rendelkezésre bocsájtani, amennyire a vidéki jelentkezők számára szükség volna. Az előkészületeket tovább folytatjuk s kérjük fiókjainkat, hogy ezt a 2—3 hetes időnyerést használják fel annak érdekében, hogy az ifjúsági nap minél jobban sikerüljön. Új időpontját idejében közölni fogjuk a sajtó és körlevelek útján.

## AZ IFJUSÁGI OSZTÁLYOK FELÁLLÍTÁSA

Ismételten kérjük összes fiókunkat és szervezőbizottságunkat, hogy haladéktalanul nevezzenek ki ifjúsági vezetőt, aki a hely-

ség magyar ifjúságát összeírja, vasárnaponként összehívja és velük az előző körlevélben előírt gyakorlatokat megkezdi.

Az ifjúság további foglalkoztatására utasításokat rövidesen küldünk.

## KÖNYVEK, TORZSLAPOK ÉS IGAZOLVÁNYOK

Az összes fiókok részére előírt egységes könyvek, törzslapok és tagsági igazolványok a napokban elkészülnek és megkezdjük azok szétküldését.

Néhány napon belül ugyancsak megkapjuk a szövetségi jelvényeket, amelyek rendkívül izléesek és tetszetősek. Áruk 50 fillér lesz a fiók részére. A fiókok a poliropott email jelvényeket 60 fillérért árulhatják tagjainknak.

Krámer Gyula, elnök.

## Husz munkásházat építenek Baján

Baja, június 30.

Baján a városfejlesztési program keretében, amely szervesen beilleszkedik a város tízéves munkatervébe, 120 ezer pengős költséggel husz ikerházat építenek sokgyermekes családok részére.

A házak építésére már kitűzték a versenyfegyverét és az alap lerakása is megtörtént. A házakba szeptemberre már be is költöznek.

Baján nagyon sok a nincstelen szegény ember. Ezek most majdnem valamennyien bejelentették igényüket a városnál. Eddig Bajának nem volt fedezete a házak építésére, most azonban ezt az égető problémát is megoldják. Valószínű, hogy a jövő évben ismét husz-harminc ház kerül majd tető alá.

# HIREK

## Magyar hősök

1915. július 1.

Válságos helyzetben bátran és elszántan vezette szakaszát Gaál József volt brassói 24. honvéd gyalogezredbeli zászlós. A gallicai Gn-la Lipa folyó menti Rudánál lefolyt támadásunk közben záporként reá zuduló géppuskatűzben saját kezdeményezéséből rohammal elfoglalta az oroszok rendkívül erősen kiépített állását. Azután eredményesen hátbatámadta őket, miáltal a szomszédos szakaszok gyors előretartását is lehetővé tette. Mivel Gaál zászlós e kiváló magatartásának tudható be, hogy százada még 216 foglyot is ejtett, és két géppuskát is zsákmányolt, Gaál zászlóst az arany vitézségi éremmel tüntették ki.

Ezen a napon Lemberg környékén a Rudánál végrehajtott véres rohamban Gálfi Albert volt brassói 24. honvéd gyalogezredbeli őrmester a legvakmerőbb bátorsággal és kiváló példaadásal nagy részben járult ahhoz, hogy százada győzelmes előretörésével 800 foglyot és 2 géppuskát zsákmányolt. Gálfi Albert őrmester 14 rohamban mindig legelől tört előre. Előljárói szemében a megtestesült bátorság mintaképe volt. Az arany vitézségi éremmel tüntették ki.

OTI ügyeletes orvos: Dr. Szabó Endre, Flórián ucca 8.

Ügyeletes gyógyszerár: „A n g y a l” gyógyszerár, Jókai tér.

A SZENTATYA RÁDIÓSZÓZATA. Vatikánvárosból jelentik: Öszentsége XII. Pius pápa vasárnap rádiószózatot intézett a világ népeire, amelyben az isteni gondviselésnek az emberi eseményekre való hatásáról beszélt, majd áldást osztott.

A Kormányzó és a finn köztársasági elnök táviratváltása. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Magyarországnak a Szovjetunióval való hadbalépése alkalmából Riste-Ryti, a finn köztársaság elnöke, Magyarország kormányzójához megleghangu üdvözlőtáviratot intézett, aki hasonló szívélyes hangu távirattal viszonzta.

A hajai zárda növendékei Zomborban. A bajai zárda növendékei hétfőn Mojzes Péter lelkész vezetésével Zomborba látogattak el, ahol megtekintették a város nevezetességeit.

Királyi közjegyzőiroda áthelyezés. Dr. Hoffmann János megbízott kir. közjegyzői irodáját a Szabadságtér 12 számú házból, Kossuth Lajos ucca 2 számú házba helyezte át. (Fő ucca sarok, városháza átellenében.)

Ékszerlovajjt fogott a zombori rendőrség. Horvát István nemesmilitáris napszamos bemászott az egyik zombori tanya ablakán, feltört egy szekrényt és abból 14 darab ékszer elemelt. Horvát találkozott Zomborban Krsztics Szteván szabadkai ékszerésszel, akivel összeszövetkezett az ékszerek eladására. A zombori rendőrség lefűlte mindkettőjüket és a vizsgálat lefolytatása után átadta az ügyészségnek.

**Legkényelmesebb szálloda  
Szegeden a Royal**

Józan Miklós az unitárius egyház püspöke. Budapestről jelentik: Az unitárius egyház zsinati főtanácsa püspökké Józan Miklóst, egyházi főgondnokká pedig Gelley József egyetemi tanárt választotta meg.

Szerencsétlenség Csantavéren. Csantavérről jelentik: Szerencsei János bádigos mester csatornázás közben olyan szerencsétlenül zuhant le a létráról, hogy balkarját eltörte.

Borzalmas öngyilkosság Csepelen. Németh Józsefné, 26 éves háztartásbeli, Csepel községben lévő lakásán öngyilkossági szándékából petróleummal leöntötte ruháját és meggyújtotta. Kiáltozására a szomszédok

## Páderewsky meghalt

New Yorkból jelentik. Padarewsky ismert lengyel zeneszerző és zongoraművész,



volt lengyel köztársasági elnök, 81 éves korában egyheti betegeskedés után elhunyt.

siettek segítségére és mire leszággatták róla az égő ruhadarabokat, súlyos sérüléseket szenvedett. A mentők haldokolva vitték a Szent István-kórházba.

Óriási vihar Japánban Tokióból jelentik: Japán nyugati részén óriási vihar dühöngött. A vihar eddig hétezer házat döntött romba, a halottak száma 93.

Albrecht királyi herceg a balatoni sport hét fővédnöke. A nemzetközi sporthét balatoni rendezőbizottsága Albrecht királyi herceg elnöklésével Siófokon és Balatonfüreden tartott ülésén elhatározta, hogy a sporthetet augusztus 30. és szeptember 8-ika között Siófokon és Balatonfüreden tizenkét sportág részvételével ismét megrendezik. A fővédnökségre Albrecht királyi herceget kérték fel, aki a tisztséget el is vállalta.

Szerencsés kimeneteli közlekedési karambol Szabadkán. Szabadkáról jelentik: Vasárnap délelőtt a Teréz téren közlekedési szerencsétlenség történt. Szabó János napszamos eléje akart kerülni a Vass testvérek kocsijának. Az előzés közben egy autó a két kocsit közé robotott. Mindkét kocsit utasai nagy ivben kirepültek az ülésekből, szerencsére azonban komoly bajuk nem történt.

## FERENCJÓZSEF KESERŰVIZ

Báctopolyaikat látogatása Bácsalmáson Bácsalmásról jelentik: Vasárnap, Péter-Pál napján nagyobb topolyai kirándulócsoporthoz látogatott el Bácsalmásra. Ezzel a topolyaiak a bácsalmásiak pünkösdi látogatását akarták viszonzni, s a két község közötti sportértekezést felvenni. A topolyai vendégeket dr. Székely Sándor ügyvéd fogadta és köszöntötte a sporttelep előtt. Innen zeneszóval vonultak a község főterére. Délben bankett volt. Délután a MOVE barátságos mérkőzést játszott a topolyai csapattal. Este közös vacsora volt a Legényegyesületben.

Gyenge eredmények a szabadkai kereskedelmi iskolában. Szabadkáról jelentik: A szabadkai kereskedelmi iskolában befejeztek az érettségi vizsgák. A negyedik osztály 57 tanulója közül mindössze 38 jelentkezett érettségire. Ezek közül 2 jeles, 13 jó, 7 pedig elégséges osztályzatot kapott, míg tizenötöt javító vizsgára utasítottak. A szomorú eredmény oka abban keresendő, hogy a tanítás az iskolaév második felében rendszertelen és hiányos volt.

Magas árak a szabadkai vásáron. Szabadkán Péter-Pál napján tartották meg a vásárt. Az élőállatok árai szokatlanul magasak voltak. Megállapítható, hogy az élőállatok ára a három hónap előtti színvonallal

szemben 50 százalékos emelkedést mutat. A fejőstehenek ára a kétszeresére emelkedett. Nagy volt a felhajtás sovány sertésből és lovakból. Különösen sok vágó ló cserélt gazdát. A felhajtott lovak minősége meglepően gyenge volt, ami arra vezethető vissza, hogy a szerb hatóságok mind berendelték katonai szolgálatra a jó lovakat, amelyek mindmáig nem kerültek vissza.

A bácsalmási tűzharcosok részt kívánnak venni a zombori bajtársak összejöveteleén. A bácsalmási tűzharcosok körében az az óhaj merült fel, hogy a zombori tűzharcosok bármilyen megmozdulása, gyűlése vagy fontosabb összejövetele esetleg nagyobb ünnepélye alkalmával értesítsék a bácsalmási tűzharcosokat is annál is inkább mivel a bácsalmási tűzharcosok legnagyobb része valamikor a zombori 23-asokhoz tartozott és így szívesen vennék ha őket az összejövételre meghívják. Különösen most volna ez kívánatos, mivel 23 év után ismét alkalom nyílt, hogy a bajtársakkal összeüljenek. Bácsalmáson közel ezer tűzharcos van, s ezek felle a zombori 23-asokhoz tartozott, s így érthető, hogy várják a találkozást zombori bajtársaikkal. Értesítést a tűzharcosok nevében Adámffy József dr. orvoshoz lehet küldeni

## Vigyázat!

### Gyujtólapok, ejtőernyős-támadások esetére

A várható szovjetorosz légitámadásokkal kapcsolatban felhívjuk a lakosság figyelmét a ledobott gyujtólapok és az ejtőernyősök részéről fenyegető veszélyre.

A gyujtólapok különösen olyan területen várhatók, ahol az aratás után mezőgazdasági termények vannak összegyűjtve. Az ejtőernyősök pedig ipartelepeken, hadiüzemekben kísérik meg a szabotázsakciókat. Fokozott éberségre van szükség! Akár gyujtólapokat, akár ejtőernyősöket vesz észre valaki, ne vesztse el a fejét, hanem azonnal jelentse ezt a legközelebbi rendőr-, illetve csendőrhatalóságnak, vagy pedig a katonai parancsnokságnak.

## Meggyilkolta gyermekét egy lelketlen anya

Vasárnap Pestszentlőrincen a Szemere nyaralótelepen Gattyán Rozália 32 éves szövőő gyermekét szült. Szülés után a csecsemőt megfojtotta s a közelben lévő bodé alá elásta. Névtelen levélben közölték a rendőrséggel a borzalmas gyilkosságot s a nyomozó közegek a csecsemő holtestét a jelzett helyen megtalálták. A lelketlen anyát a rendőrség letartóztatta.

## Évezredek viharát kiálltuk, mert magyarok voltunk és keresztények

Zombor thj. város katonai parancsnoksága  
3133 / po. kig. 1941.

### H I R D E T M É N Y.

Értesítem a város közönségét, hogy minden közuti gépjármű (személygépkocsi, tehérgépkocsi, magánkerékpár, vontató) vezetője köteles a régi jugoszláv vezetői igazolványát is állandóan magánál tartani és felszólításra felmutatni.

Aki ezen rendelkezést nem tartja be, az ellen a kihágási eljárást megindítom.

Zombor, 1941. június 24.

vitéz SZENTENDREY ÁGOSTON s. k.  
tábornok  
városi katonai parancsnok.

## A belső békét ne veszélyeztesse senki!

**A magyar nép felveheti a versenyt a világ bármelyik népével — mondotta a Kormányzó Ur**

Vasárnap délelőtt a Kormányzó szülőfalujában, Kenderesen bensőséges és fényes ünnepség keretében leplezték le a község 221 hősi halottjának emlékművét. A kenderesi hősök között az első volt Horthy Szabolcs, a Kormányzó fivére, aki mindjárt a világháború elején áldozta fel életét hazájáért.

A leleplezésen megjelent Horthy Miklós Kormányzó és családja, valamint József királyi herceg, aki a világháborúban a Kenderesről származott katonáknak is hadvezére volt.

Istentisztelet után a leleplezési ünnepélyre felvonult Kenderes község egész lakossága és az emlékmű előtt

József királyi herceg mondotta az ünnepi beszédet.

Lelkes szavakkal emlékezett meg a magyar katona magasztos kötelességteljesítéséről és Kenderes hősi fiairól.

— Az elesettek becsülete — mondta a királyi herceg — nagyszerű kötelességteljesítésükben és halálukban magasztosult fel.

A királyi herceg beszéde után a Kormányzó engedélyt adott az emlékmű leleplezésére, majd a megjelent hatalmas tömeg áhitatos figyelmétől kísérve beszédet mondott.

— A hősök szobra a legszentebb érzelmek kiapadhatatlan forrása. Ebből meríthet buzdítást minden nemzedék a haza érdekében végzendő munkájához. Ez hirdesse, hogy fajunk méltán dicsekedhetik azzal, hogy ma is egyik legszebb ékessége: a harckészség. Tartsuk is ezt ébren kiváltképpen a fiatalságban, mert a dicsőséges katonai múlt adott mindig erőt nemzetünknek az önzetlen kötelességteljesítéshez is.

### ÉLETERŐS, EGÉSZSÉGES MAGYARORSZÁG

— Büszkén állapíthatom meg, hogy amióta csak visszaemlékszem, Kenderes hazafiasságban és áldozatkészségben mindig jó példát adott. A község ősi lakosságából felforgató törekvéseknek itt nagyon ritkán ült fel valaki.

— A múlt nehéz küzdelmei után újból felragyog a jövő biztató fényugara. A Trianonban halálra ítélt Magyarország helyén most az előretörő, erős, egészséges Magyarország áll. Ebben az országban az ut a boldoguláshoz, a meggazdagodáshoz, a legelő-

kelőbb pozíciók betöltéséhez mindenki előtt nyitva áll.

### SZORGALOM ÉS TAKARÉKOSÁG

— Okuljunk a történelem és napjaink példáján. Voltak irigyelt és hatalmas államok, amelyek a bukás szélére kerültek, mert egyéni érvényesülésre főrekvő vezetőik előtt nem a munka, a fegyelem és összetartás célja lebegett, hanem egyre több munkabért és kevesebb munkát követeltek. Tőlünk délre egy maroknyi balkezes ember egy-két héten belül sirásója lett hazájának.

— Nálunk az életszínvonal ma még aránylag alacsony, ezen azonban lehet és kell is segíteni, de csak minél több munkával, szorgalommal és takarékosággal.

— Munkaalkalmak lesznek bőven. Ezeket ki is kell tudni használni és arra törekedni, hogy hasznosan befektethető feleslegre tegyünk szert.

— Nálunk a közélet tiszta. Ismerünk olyan országot, ahol közzétették, hogy melyik miniszter hány millióval nem tudott elszámolni.

### A BELSŐ BÉKÉT NE VESZÉLYEZTESSE SENKI

— A tiszta, mocsoktalan élet szeretetéből fakad fajunk becsületessége is, amely éppen úgy tulajdonsága a földművesnek, mint akár a legmagasabb állami alkalmazottnak. A magyar nép — meggyőződésem szerint — felveheti a versenyt minden tekintetben a világ bármely népével. Sok jó tulajdonsága mellett van azonban egy rossz tulajdonsága is, hogy nem tudja ellenségét úgy gyűlölni, mint bármely csekély okból saját fajtáját.

— Ennek meg kell változni, mert a könynyelmű gyűlölködést megengedhetjük magunknak a jobb napokban, de nem a mostani nehéz időkben. Vallásunk mindegyike a szeretetet hirdeti, kövessük hát tanításukat.

— Most, amikor az egész európai civilizációt fenyegető erők napjai már meg vannak számlálva és amikor Európa nagyhorderejű átalakulás előtt áll,

a belső békét ne veszélyeztesse senki! Szünjön meg az egyenetlenkedés és lépjen helyébe az összetartás és testvéri szeretet! Neveljük ifjúságunkat továbbra is hazafias és keresztény szellemben, hogy mielőbb tudatára ébredjen nemzeti hivatásának.

— Ezeket tartottam szükségesnek elmondani, mielőtt jelt adok arra, hogy falum hősi fiainak emlékére hulljon le a lepel, fejeztesse a Kormányzó Ur.

## A ház megkezdte a zsidó ügyvédek számának korlátozásáról és a vegyes házasságok megtiltásáról szóló javaslatok tárgyalását

— A Délvidék munkatársának telefonjelentése —

Budapestről jelentik: A Ház hétfői ülését 10 órakor nyitotta meg Tasnády Nagy András elnök, aki benyújtotta a 36-os bizottság működéséről szóló jelentést.

Ezután a Ház áttért az ügyvédek és ügyvédi kamarák működéséről, valamint a vegyes házasságok megtiltásáról szóló törvényjavaslatok vitájára. A vita lapzártakor még tart.

## Az adai tűzharcosok csatlakoznak szabadkai bajtársaik kezdeményezéséhez

**Több ezer szabadkai tűzharcos bocsátotta magát a haza rendelkezésére**

— A Délvidék munkatársának telefonjelentése —

Szabadkáról jelentik: A szabadkai Tűzharcos Szövetség tagjai Péter-Pál napján népes értekezletet tartottak a szabadkai Magyar Erő és Művelődés Házában. A gyűlés amelyen Fehér Ferenc elnököt, kimondotta hogy a szabadkai tűzharcosok a haza rendelkezésére bocsátják életüket. Egyelőre egy zászlóaljt szerveznek. Nagy lelkesedést váltott ki az adai bajtársak távirata, mely szerint az adai tűzharcosok örömmel üdvözlik a szabadkai bajtársaik akcióját és csatlakoznak a kezdeményezéshez.

A tűzharcosok több ezer főnyi csoportja ezután elvonult a Városháza előtt, ahol lelkesen tüntetett a magyar haza mellett és bejelentette a városparancsnokságnak a szövetség elhatározását.

Az önkéntesként jelentkező tűzharcosok névszerinti összeírása már vasárnap megkezdődött.

## A délvidéki dalosok Budapesten

Szabadkán két napos dalosünnepséget rendeztek. Szombaton bankett volt a Magyar Olvasókörben, este pedig magasnívójú minden szempontból kitűnően sikerült hangversenyt rendeztek, amelynek keretében fellépett BSZKRT budapesti dalegylet, a szabadkai Magyar Olvasókör énekkara és Basilides Mária az operaház művésznője. Péter-Pál napján a délvidéki dalosegyesületek rendeztek értekezletet, amelyen képviseltette magát a Délvidék minden számottevő dalegylete. Zomborból dr. Kiss Lajos zeneiskolai tanár, Zwirnschitz Károly, az Iparos Dalárda elnöke és Király László karnagy vettek részt az ünnepségen. Az értekezlet elhatározta, hogy a délvidéki dalegységek a DMKSz-ben való tömörülésük után testületileg csatlakozni a Magyar Dalegyletek Országos Szövetségéhez. A délvidéki dalosokat december 6-ára vendégszereplésre hívták Budapestre.

A két napos szabadkai ünnepségről küldött munkatársunk hosszabb, részletes beszámolót írt, amelyet azonban anyagtorlódás miatt mai számunkban nem tudunk hozni. Az érdekes írást holnap számunkban közöljük.

## A magyar hisz, a hitben a jövő

**Vigyázz a címre!** a legszebben és a legszakszerűbben fest, tisztít

### HUSVETH LAJOS

Első délvidéki kelmefestő és vegytisztító intézet, Zombor, Deák Ferenc krt. 20

**a Karmelita templommal szemben**

Alapítva 1824-ben

**Vigyázz a címre!**

### Radocsay:

## Magyarország 5 év alatt többet tett szociális és nemzelpolitikai téren, mint azelőtt 50 év alatt

Esztergom, június 30.

Radocsay igazságügyminiszter vasárnap Esztergomban beszédet mondott. Beszédében az igazságügyminiszter a gazdasági és szociális problémákkal foglalkozott és ismertette a kormány célkitűzéseit. A miniszter hangsúlyozta, hogy Magyarországon az utóbbi 5 évben nemzetszociális és szociális téren többet tettek, mint az előző ötven év alatt. Gróf Teleki Pál husz évi munkával lefektette a nemzeti munka alapjait. A kormány családvédelemre 43 millió, népgondozásra 113 millió, közoktatásra pedig 650 mil-

ió pengőt fordít. A hadsereg fejlesztésére 390 milliót fordítanak.

A zsidókérdésről szólva azt mondta Radocsay miniszter, hogy Teleki gróf részletesen vázolta a zsidókérdést, amely végleges csak az európai általános átrendezés során oldódhatik meg.

Gazdasági helyzetünkkel kapcsolatban megállapította a miniszter, hogy az állandóan javul, a termékek betakarítása után nem lesznek nehézségek és leszögezte, hogy Európa valamennyi állama között éppen Magyarországon a legkevesebb a gazdasági természetű korlátozás.

## Népszerű tudomány

A legveszedelmesebb rovar:  
a házilég

A földi dolgok egyik legérdekesebbje kétségkívül az a jelenség, hogy az ember arról tud legkevesebbet, ami legtöbbször vagy állandóan előtte, vele van. Rengeteg embert megkérdeztem már — például — mondja el, milyen, hogyan fest egy huszifilléres. (Tizpengőssel nem mertem kezdeni, mert az nem állandó vendég minden embernél, huszifillérese azonban mindenkinek van) Csodálatos de még nem akadtam olyan emberre, aki el tudta volna mondani szóval a magyar huszifillérest. Igaz, én se tudom mindmáig. Ugyanugy vagyunk legszemtelenebb és legtöbbet kellemetlenkedő lakótársunkkal: a légygel. Tudjuk róla, hogy ártalmas, súlyos fertőző betegségeket terjeszt, rengeteg pénzt költünk irtására és ahelyett, hogy irtanánk, nemtörődömségünkkel szaporítjuk.

A magyar egészségvédelem száz- és százirányú munkája között fennállása óta foglalkozik a légyproblémával a magyar közegészségügyek fellegvára: az Országos Közegészségügyi Intézet. A legmodernebb védekezés a betegségek ellen nem a gyógyítás, hanem a megelőzés. Ha számottevő mértékben meg tudnánk gyengíteni a légyállományt, elenyészően kevés lenne a tifuszbetegségek száma. Mindaddig, amíg minden háznál nem végzik el úgy, olyan alaposan a légytisztítást, mint alymelyen alaposan a takarítanak, gyermekeket nevelnek, vagy főznek háziasszonyaink, a légy továbbra is megmérgezi, megbosszantja életünket.

IRTÓHADJÁRAT A LEGYEK  
ELLEN

A legyeket egész sereg légytisztítóval irtjuk. A mézgás, enyves papirostól kezdve az arzénos, formalinos vizen keresztül a drótból, üvegből készült csapdáig, ölé permetekig sokféle szerrel és módon. Ezek csak akkor vezetnének célhoz, ha a légyállomány több mint kilencven százalékát már a koratavaszi hónapokban elpusztíthatnánk. A légy fejlődése ugyanis nyáron petétől petézésig hozzávetőlegesen két hét. Egy nőténylég átlagban 120 petét rak. Tessék papírt, ceruzát elővenni, mindenki kiszámíthatja a negyedik, hatodik, nyolcadik hétre eső csillagászati számú légyzaporulatot. A légy nőténylég kilencven százalékának elpusztítása esetén a megmaradó tíz százalék két héten belül ugyanannyi legyet szaporít, mint amennyi az elpusztítás előtt volt.

A tisztáltság, a szenny, a piszok, az ételfélék szabadonhagyása tartja életben a gyet, amely főleg trágyában szaporodik. Zárt trágyatelepek használata volna a végleges megoldás, sajnos kisebb gazdaságainkban ettől még messze vagyunk. A trágya széttergetésével is számottevő az irtás ott ahol baromfi van. A megfigyelések szerint egy tyúk öt perc alatt 3—500 légylárvát megevett.

Nem tudja a nagyközönség, hogy milyen sok tudományos munkát kell elvégezni a légy miatt.

## A LÉGY TERJESZTI A TIFUSZT

A sokféle légy közül legtöbbet a háziléghez van szerencsénk. Vele kapcsolatban az egyik legnehezebb megoldandó a tifusz volt.

A munka a legalkalmasabb légytenyésztőhelyek megállapításával kezdődött. A gyanítható légytenyésztőhelyekről trágyát vagy hulladékanyagot gyűjtöttek és dróthálóval lezárt tenyésztőládákba helyezték. A kikelt legyeket ciánkálival előlték és megszámozták.

A következő lépés az volt, hogy milyen gyorsan szaporodnak a legyek, melyek

azok a feltételek, amik megakadályozzák, hátráltatják a fejlődést.

A megfigyelések szerint a nőténylég szobahőmérsékleten élete folyamán 3—5-ször petézik 10—14 napos időközökben, egyszerre 120 petét rak. Husz Celsius fokon és alkalmas táplálék mellett a lárvállapot négy napig tartott, kevesebb táplálék mellett eltartott ötven napig is. A lárvák az első harminchat órában érzékenyek, azután rendkívül ellenállóak. Viz alatt tizenkét óránál tovább életben maradtak, tíz százalékos formalinban öt óránál hosszabb ideig, tömény alkoholban — a mit sokszor fertőtlenítésre használnak — negyed- vagy fél-óráig. Tömény sósavban öt percnél tovább éltek, a benzint is kibírják egy percig. Az egy perc után kivett lárvákból még légy lett. Tizenöt fok hidegben — ez már csikorgó hidegnek számít — két napig megélték.

Mindezek után az országban többhelyi légytüntetési vizsgálatokat tartottak. A kiválasztott községekben négy-nyolc háznál folytattak ezeket a kísérleteket. Kettő mindég átlag falusi gazda háza volt, egy a vizsgálót végző helyi orvosé, egy pedig a kísérletek iránt mindig érdeklődő gyógyszerészé. A házakban előre kiválasztott helyeken másodnaponként helyezték ki az azonos méretű, fekete harántvonalakkal ellátott légyapírokat. A légyfógo napok reggel nyolc órától másnap reggel nyolc óráig tartottak, a légyzámolást hónapokon keresztül végezték és az eredmény ez volt:

A tavaszi lassabb szaporodás után a légy július első hetétől szaporodik számokkal ki sem fejezhető tömegben. Julius első hetében a szaporodás elérte lakószobánként és naponként a 675-ös légyzámot. Október közepéig a napi légyátlag állandóan 700 körül volt. Ez bizony nagyon is sok a rosszból.

A vizsgálatok azt is kiderítették, hogy a késő őszi nagy légytömeg már nem a szaporodás, hanem az összeverődés eredménye a lakóházakban. A hűvös idő elől a meleg szobákba húzódnak a legyek.

Mindezek után az a kérdés: mit tegyünk hát, hogy megszabaduljunk a sok légytől? Egyszerű: az eddigi irtási módokon felül ésszel is irtsuk.

## A VÉDEKEZÉS MÓDJA

A legyet táplálkozásában, petézésében szagigerek vezetik. Zárt területet így védhetünk meg legjobban:

1. Hálózattal szereljük fel ajtóinkat, ablakainkat.
2. A napsütötte ajtót és ablakot zárjuk be.
3. Szellőztessünk este.
4. Nappal sötétítsük be lakóhelyiségeinket.
5. Takarítsunk! Szemetet ne tőrjünk!
6. Ételeinket zárjuk el a légy elől.
7. Csappjuk be a legyet!

Ezt a legutóbbi tanácsot így kell érteni: A legyek kedvenc tartózkodási helyein (konyha, élelmiszerüzem, stb.) állítsunk fel petecsapdákat. Különösen koratavasszal, amikor a légy kapva-kap az alkalmas petelek helyeken. Erre jó a konyhaszemét, a hulladék. A koratavasszal petéző légy szívesen odapetézik, ha elégtétjük, millió és milliónyi szaporulatot akadályozhatunk meg.

A kultúrhigiénával felszerelt városok népe nem szenved annyit a légytől, mint a külterületen vagy a falvakban lakó nép. Azért nem, mert ott szaporodik a légy, mos, autó, autóbusz jár. Az első és igazi védekezés a nyílt trágyatelepek megszüntetése volna, illetőleg modernizálni kellene a

trágyakezelést. Dániában (igaz, ott más a mezőgazdaság) már eljutottak a légymentes állattenyésztésig, ott ahol akarták. Nálunk is akarni kell.

Amit a sárgaságról  
tudnunk kell

A sárgás elszíneződést legjobban látni a szem kötőhártyáján. Gyakran azonban a bőr és a nyálkahártyák is első pillantásra elárulják sárgás színükkel a betegség fennállását.

Sárgaság akkor jön létre, ha az epe nem tud a bélbe folyni, hanem a vérbe kerül. Ilyenkor az epefesték elszínezi a szerveket. Legtöbb esetben az epe kivetése utának gyulladása okozza ezt az állapotot. A gyulladást sokszor a bélből az epeutakba vándorló baktériumok idézik elő. A sárgaságnak ezt a fajtáját rendszerint gyomor-bélhurut előzi meg.

Máskor a sárgaság lázas betegség kíséretében jelentkezik. A beteg borzong, feje fáj, néha izomfájdalmak, bőrvérzések, orrvérzések lépnek fel. A javulás 8—10 nap múlva kezdődik. Minthogy a bélbe nem jut epe, már pedig az epének a zsírok emésztésében van a fő rendeltetése, a zsír emésztetlenül ürül ki és a székletet jellegzetesen zsírossá, agyagszerűvé teszi. A vizet feltűnően barna, néha zöldesen fénylő. Gyakran viszkető érzés keletkezik a bőr különböző részein, ami szintén az epefesték izgató hatására vezethető vissza. Mindehhez székrekedés és gyomoremésztési zavarok járulnak. Az epe pangás májduzzadást okoz, amely a máj tájékán fellépő nyomásérzésben nyilvánul. A beteg étvágytalan, nyelve erősen bevont és undorodik a hústól és zsíros ételtől.

Súlyosabb a helyzet, ha nem a máj betegsége, hanem a vér betegségei következtében beálló gyomor-bélhurut okozza a bajt ritka. Felismerésük ilyenkor az idegrendszeri tünetek. A betegnek hevesen fáj a feje, levert, szédül és aluszékony.

Néha hetekig, hónapokig eltarthat a sárgaság. Ha egyszerű meghűlés következtében beálló gyomor-bélhurut okozza a bajt, akkor az epe szabad lefolyása a bél felé rendszerint hamarosan helyreáll. De ha a sárgaság hosszabb ideig tart, a beteg általános egészségi állapota nagyon szenved alatta, a beteg lesoványodik, legyengül.

A sárgaságot okozó gyomor-bélzavar nyugalmat és szigorú étrendi előírásokat követel. Különösen kerülendő a zsíros ételek, mert ezek nem emészthetők meg és káros bomlásba mehetnek át. Az étrend leginkább a következőkből álljon: tea cukorral, ketszensült, lekvár, kevés zsírral készült hamislevések, vagdalt vagy becsinált borjú- és csirkehus, burgonyapüre, áttört főzelékek, könnyű sült tészták, befőtt. Jóhatású az enyhe karlsbadi kúra: reggel éhgyomorral egy pohár karlsbadi víz (késhegynyi csapott kanálnyi karlsbadi só egy pohárra) lassan, lehetőleg forrón, kortyonként elfogyasztva. Ha hasmenést okozna, tegyük bele kevesebb sót, ha székrekedés lép fel, többet. Utána félórás pihenő, majd reggeli. Délután esetleg megismételhető.

Fontos a bőr ápolása. Viszketés ellen: hideg lemosás, a bőr ledörzsölése citrommal. Kellemesen hatnak este, lefekvés előtt a 30 fokos fürdők. A fürdővizbe csepegtessünk 15—20 csepp mentholspiritust. Éjszakára tegyük a hasra meleg borogatást.

A sárgaság természetesen gyógyszeres orvosi kezelést igényel.

## SPORT

## Kisszámú és fegyelmezetlen közönség előtt győzött vasárnap a zombori Sport

ZSE-ZMTE 4:0 (1:0)

Hazatérés Bajnokság, bíró Misák. A sztápari uton lévő pályán találkozott a két csapat. Kevés közönség érdeklődött a mérkőzés iránt. Alig voltak páran kint a pályán, s ezek is nagyon fegyelmezetlenül viselkedtek. A játékvezető kénytelen volt

többször lefujni a mérkőzést, mert a közönség beszivárgott a pályára és akadályozta a játék menetét.

Az ellenfelek egyenrangúak voltak. A munkáscsapat több szívrrel játszott, a Sportnak viszont nagyobb volt a szerencséje.

## Zombori TK súlyos veresége Bezdánban

BSE-ZTK 12:2 (2:1)

Hazatérés Bajnokság, játékvezető Rudics. A zombori csapat súlyos vereséget szenvedett Bezdánban, habár nagyon szépen, lelkesedéssel játszott. Az első félidőzelemért. A második félidőben is egyenrangú ellenfélnek bizonyult a ZTK, sajnos a kapus nagyon rosszul védett.

Minden labdát a hálóba engedett.

A BSE gyengébb volt, mint előző mérkőzésein. Rossz napot fogott ki, s ha a ZTK kapusa jobban véd és a csatárokat nem kedvetlenül el az eredménytelen küzdelem, úgy könnyen el is veszthette volna a mérkőzést.

## Fényképek a svéd turára induló magyar atlétákról

Akik esélyesek és akik aligha szereznek pontokat...

—Budapesti szerkesztőségünkől

Repp Ferenc dr. szövetségi kapitány ki jelölte azokat a versenyzőket, akik Svédországba utaznak, ahol Európa egyik legerősebb válogatott együttesével mérkőznek. A Délvidék olvasóinak seregszemlét tartunk a válogatott csapat tagjai felett. Megemlékezünk azokról, akikről jó eredményeket várhatunk, tehát pontokat a nemzetközi via dalon. de megírjuk azt is, hogy mely számokban indul teljesen esély nélkül a magyar csapat a svédországi versenyen.

## Hosszútávfutók, diszkoszvetők

A magyar csapat legjobbainak az előlegezett bizalom a hosszútávfutókat tartja és a diszkoszvetőket. Harsányi (BBTE), Hires (UTE) ma a két legjobb 1500 méteres futónk, de Iglói és Szabó Miklós sem sokkal marad mögöttük. A nyolcszázon is Harsányi és Hires a listavezető. Ha az említett atléták idegenben is elérik itthoni, legjobb eredményeiket, akkor Svédországban is megállják helyüket, sőt esetleg a második helyet is megszerezhetik. Az ötezer méteren Szilágyi és Kelemen nagy csatát vív majd a svédekkel, nem lehetetlen, hogy az egyik számban meglepő eredménnyel örvendeztetik meg a magyar sportközönséget.

A »legbiztosabb« számnak részünkre a diszkoszvetés ígérkezik. Kulitz a magyar rekorder és Horváth II. a tehetséges diós-győri dobó ma egyike Európa legjobbainak Svédországból nem jöttek olyan jelentések, hogy a svéd diszkoszvetők veszélyesek lehetnek a magyar versenyzőkre. Itt kettős sikerrel is számolnak a szakértők.

## Nyílt a helyzet a rövidtávfutásban

A rövidtávfutóink közepes formában vannak, de a svédekkel nagy küzdelmet vívhatnak, csak a pillanatnyi diszpozíció dönthet köztük. Csányi, Korompai, Gyenes azonban a második helyre is képes. A 400-asok Görkői. Polgár szintén a helyezésekért küzd.

Az ügyességi számokban az említett diszkoszvetően kívül nem állunk rózsásan.

A magasugróink (Gáspár, Gyurica, Vermes a 180 centiméterrel csak nehezen birkóznak meg, ennél pedig a svédek többet tudnak. A távolugrásban Gyurica, Vermes, de főképpen az előbbi — ha nagyot javul — szépen szerepelhet. A rudugrásban Zsuffka a magyar rekorder csak négy méteren felüli eredménnyel érhet el sikert. Hármassugrásban Horváth II-től várunk sokat. A gátfutók gyengék, a legjobb Hidas keveset készülhet, Szabó Endre dr. még mincsen igazán formában. A négyszázas gáton Kiss és Nádasdi is kimehet Svédországba, de ők is közepes formában vannak. Súlydobásban Németh és Darányi dr. csak a helyezésekért küzdhet. A »régis« Darányi dr. ma esélyes lenne az első helyre. Gerelyvetésben ugyan ez a helyzet Várszegivel, aki most messze van a hetven méteres formájától, de őrola az ismeretes, hogy küzdőképes versenyző és megembereheti magát. A stafétákban viszont teljesen nyílt a küzdelem.

Egyszóval a magyar válogatottnak nem lesz könnyű helyzete Svédországban. De ha azok a versenyzők, akik eddig nem értek el jelentős eredményeket idegenben feljmulják önmagukat, akkor a magyar-svéd küzdelem Svédországban csak nagy harc után dőlhet el.

—o:—

## HAZATÉRÉS BAJNOKSÁG

## SZABADKA

SzMTÉ—SzTC 2:2 (1:0) Hazatérés Bajnokság, bíró Bognicsár. Egyenrangú ellenfelek küzdelmét hozta a találkozás. A mérkőzés favoritja az SzTC volt, de ellenfele mindent beadott a játékba és így sikerült is egy pontot elvennie. Szép, stílusos futballt játszott mindkét csapat. A játékvezető kifogástalan volt.

Zentai AK—SzAFC 2:2 (0:0) Hazatérés Bajnokság, bíró Bognicsár. Magas színvonalon mozgott a játék. Bognicsár a szövetség által kiküldött Metz bíró helyettesítette, aki nem jelent meg a mérkőzésen. Az első gólt Zenta érte el. A zentai csapat csatársora szép támadásokat vezetett ellenfele háloja ellen. Érdekes megemlíteni, hogy mind a négy gól tipikus kapushibából esett. A játék iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg és az eredmény reális.



Szabadkai AK—Délvidéki KAFC 6:2 (2:1). Játékvezető Mihók. Az első félidőben a Délvidék egyenlő ellenfél, szünet után azonban győz a SzAK. Jók voltak: Gyulai, Fusla, Hornok és Czifra.

Csantavéri AK—Sz. Törekvés 2:1 (1:0). Vezette Masirevics. A CSAK jobb volt és megérdemelte a győzelmet. A Törekvésből négy játékost állított ki a játékvezető.

## UJVIDÉK

Bácsföldvári AK—Ujvidéki „Duna” SC 3:2 (1:2). Vezette: Rabkov. A BAK-nak nagy sikere volt.

UVAK—UFC 5:4 (1:3). Vezette: Dobsinszky. Változatos, izgalmas mérkőzés. Augusztin I. révén az UVAK szerzi az első gólt. Utána komoly UAC-fölény alakul ki.

UAC—U. Törekvés 10:0 (6:0). Vezette: Tamás. Az UAC ifikkal felfrissített csapata ugyancsak kitett magáért. A két szélsőt kivéve, mindenki remekül játszott.

## TEMERIN

TTC—Petróczi FC 12:1 (6:0). Vezette: Popovics-Csátó. Nagy közönség előtt játszották le a mérkőzést. Az eddig vezető petrócziek súlyos veresége nagy meglepetés.

## MAGYARKANIZSA

Szabadkai VAK—MSE 12:1 (7:1). Játékvezető Schanen. A vasutasok végig nyomasztó fölényben voltak.

## UJVERBÁSZ

Dulcisz—Kulai SFC 3:0 (1:0). Vezette Szepcsik. Nivótlan, csapkodó játék.

## ÖBECSE

Bocskai Kishegyesi Bocskai 1:1 (1:0). Vezette Pál. Mindvégig érdekes és izgalmas mérkőzés volt a két csapat találkozása.

Bácska—Sport 3:3 (1:1). Vezette Neverkia. Élvezetes mérkőzést hozott a két csapat találkozása.

UTE—BSE 3:3 (2:2). A tavalyi bajnokság első két helyezette nagy harcot vívott. Az UTE góljait Szittyta és Kislégi dobták az első félidőben. Szünet után azonban a BSE Hazai és Brandi két góljával 3:2 arányú vezetéshez jut. Csupán a befejezés előtt néhány másodperccel egyenlít az újpesti csapat Bozsi góljával.

Szolnok—SBTC 3:0 (1:0). Semleges pályán ütközött meg a két vidéki együttes: a Szolnok és a Sajgótarjáni BTC a magyar Kupáért és egyben a Corinthian díjért is. Az első félidő 20. percében Kolláth, a mezőny legjobbja fejeli a szolnokiak gólját (1:0). Ezután az SBTC volt fölényben.

Baja várja beosztását. Bajáról jelentik: A NB III mérkőzések befejezése után a bajai sportegyesület is várja beosztását. Valószínű, hogy a pécsi egyesületekkel együtt a Délvidéken összeállítandó NB III.-ba kerülnek a bajai csapatok is.

# Közgazdaság

## Olcsóbb lett a jégkárbiztosítás kezelési díja

A D. M. K. Sz. hivatalos jelentése

A Délvidék visszatérése után a biztosító társaságok arra való hivatkozással, hogy az idő rövidsége miatt nem tudnak az új díjszabással elkészülni és miután azon elv alakult ki általában, hogy egyelőre menjen minden a régi szerint és tekintettel az adminisztrációs és technikai kérdésekre, azt a határozatot hozták, hogy a volt délszláv díjtételek alapján fogadják el jégkárbiztosításokat a Délvidéken.

A DMKSz Gazdasági Osztálya bár indokolatlanul tartotta ezt a határozatot, mégis megnyugodott benne.

A zagrebi Jégiroda azonban ez év tavaszán olyan határozatot hozott, mely szerint 1941-es évben a kezelési díjat, mely eddig a biztosított összegnek az 1%-át tette ki, felemelte 1 és fél %-ra. Ez az emelés már jelentős többletet tett ki, miért a DMKSz Gazdasági Osztálya beadvánnyal fordult az illetékes parancsnoksághoz kérve hogy utasítsa a biztosító társaságokat, hogy a jégkárbiztosításoknál a tavalyi díjtétel szerinti 1 %-os kezelési díj mellett kössék a biztosításokat.

Most kaptunk választ a beadványunk-

ra, mely szerint a biztosító társaságok az 5 %-os levonási franchise-t 6 % integrál franchise-re emelték, ami azt jelenti, hogy 6 %-on feletti kármegállapítás esetén a biztosított feleket minden levonás nélkül, teljes kártérítésben részesítik. A kezelési díjra vonatkozólag pedig közös határozattal intézkedtek, hogy a biztosítások 1 %-os kezelési költségek mellett dolgoztassanak át és így a felemelt kezelési költség ne kerüljön alkalmazásra.

A Biztosító társaságok egyhangú határozata továbbá úgy szól, hogy ha az 1941. évi jégverési idény bármilyen kis mértékben is kedvezőnek mutatkozik, oly módon kívánják az itteni lakosságnak segítségére lenni, hogy az 1942-es idényre az erre a területre szóló díjszabást a legtöbb kedvezményt élvező anyaországbeli területek díjszabásaihoz fogják igazítani és a most érvényben hagyott indokolatlanul magasabb díjszámításokat megelőzve, a jégkárbiztosítást ezen a területen lényegesen olcsóbbítani fogják.

Dr. Reök Andor s. k. KRAMER Gyula s. k.  
gazd. oszt. elnöke elnök.

## Minél takarékosabb a társadalom, annál könnyebb elviselni a háborús korlátozásokat!

Takarékoskodni! Ez a mai idők legfontosabb parancsa, minden embernek hazafias kötelessége. A régi idők régi fogalmai-val szemben legfeljebb annyiban különbözik a takarékoság erénye, hogy ma már nemcsak pénzzel, hanem különféle árukkal és anyagokkal is takarékoskodni kell. Ma nemcsak azzal szolgálja a nemzet és a saját érdekét az ember, ha filléreit összekuporgatja — ami helyes és szükséges —, ha nem gondosan jár el élelmiszerek és áruk felhasználása tekintetében is. Pénzbeli takarékoságban nincs is hiány. A különféle statisztikai adatok mutatják, hogy a főkegyűjtés elég szépen halad és hogy a meggyűjtött pénzek jórészt olyan befektetést keresnek, amelyek megfelelnek a nemzet magasabb érdekeinek. Az árukkal és javakkal való takarékoság tekintetében azonban még nem mindenki látja tisztán, hogy miért van erre szükség. A háborús körülmények miatt egyes nyersanyagokat és áru cikkeket sem kevés, sem pedig sok pénzért nem lehet beszerezni, mégpedig azért mert a nemzetközi áruforgalom a hadviselés következtében megállt.

### MIÉRT KELLET KORLÁTOZNI A CIPŐ- ÉS BŐRFOGYASZTÁST?

Szükségesnek tartjuk éppen azért hogy néhány példával megvilágítsuk a nyersanyaghiány okait. Első példa erre Magyarországon a cipőfogyasztás, illetve a bőrfelhasználás korlátozása. Az elmúlt években évente mintegy 60—80 ezer métermázsas nyers marhabőrt hoztunk be külföldről, csaknem kizárólag tengerentúli országokból. Ez a behozatal a háború terjedése következtében majdnem teljesen megszűnt. Korlátozni kellett tehát a fogyasztást, miután a termelést hasonló mértékben növelni nem lehet. Így jutottunk el a cipő- és bőrutalvány mai rendszeréig. Meg kell azonban jegyezni, hogy más országokban már sokkal korábban — Németországban például már majdnem 2 évvel ezelőtt — korlátozták a lábbeli és a bőr forgalmát. Egyébként pe-

dig, mint minden kényszerhelyzet, ez is új megoldásokat hoz, új ötleteket vet felszínre. A kormány elrendelte a disznóbőr fejtsét és felhasználását. Ma már ott tartunk, hogy a lefejtt és feldolgozott disznóbőr nem is pótlanyag többé, hanem ugyanolyan jó anyag, mint a marhabőr. Valószínű, hogy egy éven belül éppen ezért a bőr-mizéria meg is fog szűnni.

### ...A KAUCSUKÁRUK FOGYASZTÁSÁT...

Másik fontos példája a nyersanyagokkal való takarékoság szükségességének a kaucsuk kérdése. A nyers kaucsuk, amely minden gumiáru alapanyaga, tengeren túlról érkezik hozzánk. Ez a nyersanyagbehozatal a háború miatt megakadt. Így gazdálkodni kell a meglévő létfontosságú készletekkel — gumiabroncs, gumiköpeny — s ezért már a háborús idők kezdetén tervszerű gazdálkodást, bejelentési kötelezettséget készletek központi szerv utján való kielégítését stb. írta elő a törvényes jogszabály.

Szintén létfontosságú anyag amelynek fogyasztását korlátozni kellett: az ásványolaj. A magyar kormány, mint ismeretes, kezdetben motalkójegyek bevezetésével, majd legutóbb a gépjármű-forgalom jelentős korlátozásával igyekszik a takarékoságot az egész vonalon megvalósítani.

Folytathatók még a felsorolást, hiszen sok más jelentős cikk terén is a kényszer-gazdálkodás rendszerét kell érvényesíteni az anyagokkal és árucikkeivel való takarékoság érdekében. A takarékoság mindig közérdekű tevékenység: nemcsak az látja hasznát, aki takarékoskodik, hanem az egész társadalom, leginkább pedig az, aki a szegényebb néprétegekhez tartozik. Meg-egyezik egymással a közérdek és a magánérdek az anyag-takarékoság kérdésében is. Minél lelkiismeretesebben, minél komolyabban fogja fel a társadalom ezt a kötelességet, annál csekélyebbek, annál kevésbé érezhetőek maradnak a korlátozások.

## A rézgálic házi ellenőrzése

Most, hogy a rézgáliccal olyan szűken vagyunk, könnyen megtörténhetik, hogy a lelkiismeretlenek megpróbálják azt hamisítani. A rézgálic hamisítását háziilag is ellen lehet őrizni a következő módon: A rézgálic jegecalapja és kék színe az ugynevezett jegecviz tartalmától függ, melyet azonban hosszas állás után részben elveszthet, s ekkor a kristályok elhomályosulnak, fehéresen vagy zödesen foltozóttak. Ezért, ha nem tiszta kék a rézgálic, még nem jelenti azt, hogy hamisított. A vizsgálat a következőképpen történik: A jegecek közül egynéhányat tiszta papirosra valamilyen fadarabbal (semmiesetre sem vassal) össze kell porrá törni s rá kell önteni többszöri felforrás közben 10—20-szor annyi szobavíz hőmérsékletű esővizet. Hagyjuk addig állni, míg teljesen feloldódott. A kékszínű oldathoz öntsünk ammoniákos vizet. Kezdetben kékes csapadék képződik, de ez több ammoniákos víz hozzáadása után kavarás közben gyorsan feloldódik és az egész folyadék gyönyörű azurkék, tiszta, átlátszó folyadékká fog válni, de csak akkor, ha a rézgálic nem tartalmaz vasat. Eljenkező esetben eleinte fehérebb, később zödes, végre barnaszínű csapadék lesz látható a folyadékban, melyhez ha akármennyi ammoniákoldatot öntünk is, nem fog eltűnni. Ez az egyik legfontosabb próbája a rézgálic tisztaságának.

## Saját magának ellensége, ha nem hirdet a „Délvidék”-ben!

### APRÓHIRDETÉSEK

Egy hirdetés 20 szög 1.20 pengő, kétszeri feladásnál 2.20 pengő és háromszori feladásnál 3.— pengő, hirdetési adóval együtt. Minden további szó és címszó, valamint kiemelt szavak 10 fillérel drágábbak. A fenti árak csak olyan hirdetések-re vonatkoznak, amelyek egy héten belül lefutnak. — Csak felülbélyegzett, jelgés leveleket továbbítunk. — Kérdezősködésekhez válaszbelvegl melléklendő.

Eladó pozdorja bármilyen mennyiségben, 4.— pengő mázsája házhoz szállítva. Érdeklődni: Pelle János bognármesternél, Zombor, Sztapári ut 36. a-204-f

Értesítem a nagyerdemű fogvasztó közönséget, hogy Fehér galamb utcában (Bogdán féle házban) ujonan át alakított MÉSÁROS és HENTES ÜZLETET nyitottam. A fogvasztó közönség bizalmát kéri Márics Zsárkó hentes. a-205-f

Irodistanót, magyar német nyelvismerettel, gépírással, keresek a zonnali belépésre: Czeisel József gépműhely, Zombor, Nemes Militácsi ucca 36. a-206-f

Keresek megvételre jókarban lévő női és férfi-kerékpárt, valamint egy jóműködő, felírt skálájú rádiót. Cím: Zombor, Thököly ut 12. a-186-f

### Bőrkabátok

férfi és női vadász és motoros bőrrudák, bőrkabátok festése és javítása vízhatlanító anyaggal

Szeged, Sajka utca 14.

Magyar német nyelvet, helyesírást, síkeres, szerény díjazás mellett tanít Schneider A. tanító, Zombor, Juhász ucca 13. a-203-f

Ugyes szobalánvt felvesz július 1-re Dr. Holzschuh szanatórium, Zombor, Hitler körút 5. a-200

BORT, PÁLINKÁT olcsón szállit Németh János. JÁNOSHALMA. a-182-f

## DÉLVIDÉK

politikai napilap

Kiadó és laptulajdonos:

Illés Sándor főszerkesztő

Felelős szerkesztő Muhi János

Szerkesztőség és kiadóhivatal Zombor, Csihás Benő ucca 3.

Nyomatott Bosnyák József körforgógépén